

La crisi climàtica, la pandèmia o l'era nuclear són amenaces interconnectades, diu Horvat LRP

DESPRÉS DE L'APOCALIPSI

Autor: Srećko Horvat
 Editorial: Arcàdia
 Pàgines: 256
 Preu: 22 euros

METÀFORES INCERTES

“Quan facis cap al llarg camí auroral / i et parin una xarxa de lluors malignes / [...] que et brilli la raó per dins com una pedra. / Així sabràs que és tot el món caduc / que crema en meravella mala. Tu camina.” (*Camina*, de Segimon Serrallonga).

Les metàfores formen part de la idiosincràsia humana. Estimulen el nostre pensament perquè ens obliguen a establir relacions inesperades entre el significat literal i les idees imaginades. La poesia possiblement és una de les formes més excelses de fer metàfores. Estudis científics han identificat les zones del cervell que s'activen quan les utilitzem. A més dels circuits neuronals implicats en el llenguatge i la creativitat, la seva comprensió depèn de les nostres experiències corporals. Per exemple, si diem que una persona és dolça s'activen xarxes neuronals implicades en les sensacions gustatives, i si diem que té un caràcter aspre s'activen les del tacte. Per això, per entendre una metàfora ens cal haver tingut les experiències a què fa al·lusió. I també per això hi ha metàfores que poden escapar a la nostra comprensió.

Aquest mes us vull suggerir dos llibres que, com una bona metàfora, poden estimular el nostre pensament fins a portar-lo al límit. D'una banda, a *Després de l'apocalipsi* l'escriptor, filòsof i activista polític croat Srećko Horvat ens proposa

Si volem prevenir l'extinció del món hem de fer una anàlisi de diverses amenaces interconnectades, com la crisi climàtica i la pandèmia

entendre l'apocalipsi com a revelació i com a alerta manifesta, més enllà del sentit de catàstrofe. Pessimista en molts moments però amb una espurna d'esperança ens diu que, si volem prevenir l'extinció del nostre món, hem de fer una anàlisi atenta de diverses amenaces interconnectades, com la crisi climàtica, l'era nuclear i la pandèmia. Identifica els punts de no retorn que posarien en qüestió la continuïtat de la nostra vida, i ens proposa no normalitzar-los. De fet, juga amb el concepte de “tornar a la normalitat”, ja

que considera que no hi ha retorn possible a una normalitat que ja era autodesestructiva.

D'altra banda, a *L'educació com a metàfora* el mestre, pedagog i filòsof català Pere Lluís i Reverté ens planteja que, per conviure en un món on la incertesa és omnipresent, ens cal deixar enrere les idees de la modernitat il·lustrada que intentaven bastir un edifici on tot encaixés i on la lluita contra l'ambigüitat era considerada l'únic camí per superar la crisi d'idees i de valors. Per a Lluís l'important no és tant donar a conèixer el que es consideren idees correctes com el fet de contribuir a fer entendre els criteris de congruència que han portat a aquestes idees. Per això ens proposa una educació pensada per estimular la reflexió de les causes que determinen l'evolució dels sabers i de les maneres d'articular la convivència. Una educació que en comptes de ser utilitarista sigui vitalista, que permeti descobrir que l'establiment de límits voluntaris, com els que proposa Horvat a *Després de l'apocalipsi*, és el primer pas per a l'obertura de nous camins.

Dues obres que ens fan meditar sobre “tot el món caduc / que crema en meravella mala”, però que ens criden a continuar avançant (“tu camina”), com ens diu Segimon Serrallonga al poema que encapçala aquest article.

L'EDUCACIÓ COM A METÀFORA. CONVIURE EN UN MÓN D'INCERTESA

Autor: Pere Lluís i Reverté
 Editorial: Edicions UB
 Pàgines: 220
 Preu: 22 euros